

Maaseutuhallinto

Sitovuus: valtuusto, netto

Vastuuhenkilö: maaseutujohtaja Juha Nykänen

Toiminta-ajatus

Kuopion, Suonenjoen ja Varkauden kaupunkien sekä Kaavin, Leppävirran, Rautalammin, Rautavaaran, Siilinjärven, Tervon, Tuusniemen ja Vesannon kuntien alueella toimivan Sydän-Savon maaseutupalvelujen tehtävänä on huolehtia maaseudun elinkeinojen, elinolosuhteiden ja palvelujen kehittämisestä sekä maaseutuelinkeinoja koskevien viranomaistehtävien hoitamisesta.

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen toimielimiä ovat maaseutulautakunta, sen mahdollisesti asettamat jaostot sekä sen alainen palveluorganisaatio, Sydän-Savon maaseutupalvelu.

Yhteistoiminta-alueella turvataan maaseutuhallinnon palvelujen saatavuus ja toiminta siten, että toiminta on tehokasta, tasapuolista ja avointa.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Maatalouden toimintaympäristö on viime vuosina muuttunut huomattavasti. Maataloustuotteiden maailmanmarkkinoiden, kansallisen ja kansainvälisen kauppapolitiikan kehitys, Euroopan unionin yhteisen maatalouspolitiikan muutokset ja viljelyn haastavat sääolosuhteet ovat kaikki omalta osaltaan muuttaneet maatalouden toimintaolosuhteita Suomen maatalouden kannalta entistä haasteellisemmaksi. Viljelijöiden jaksaminen on näissä haasteissa tiukalla.

Eu:n ja kansallisen byrokratian purku ja tukijärjestelmien yksinkertaistaminen eivät ole tuoneet toivottavaa tulosta vaan kehitys on ollut päinvastaista. Maaseutuviraston antamat hallinnolliset lisätehtävät ovat muuttaneet yhteistoiminta-alueen henkilöstön tehtävänkuvia ja ovat vaatineet aiempia vuosia suuremman osuuden yhteistoiminta-alueen henkilöstöresursseista viranomaistehtäviin. Viranomaistehtävien määrää ovat kasvattaneet myös lisääntyneet suurpetovahinkoinin liittyvät tehtävät.

Maatilojen keskimääräinen koko kasvaa edelleen. Suurten, tiettyyn tuotanto-alaan erikoistuvien maatilojen lisäksi muodostuu monialaisia maatiloja. Monialaisella maatilalla harjoitetaan maatalouden ohella muuta yritystoimintaa, kuten koneurakointia ja metsätaloutta sekä käydään ansiotyössä tilan ulkopuolella. Tilan ulkopuolisen työvoiman tarve tulee kasvamaan edelleen. Työvoiman lisätarve kohdistuu maatalouselinkeinoon kahtaalta; eläköitymisen kautta työvoimaa poistuu niin yrittäjistä kuin palkkatyövoiman kautta ja toisaalta tilakoon kasvu lisää ulkopuolisen työvoiman tarvetta. Lisäksi metsäteollisuuden jo tehdyt ja tulevat investoinnit ovat kasvattamassa työvoimatarvetta merkittävästi puunkorjuuseen liittyviin työtettäviin.

Jotta Pohjois-Savon maakunnan vahvoilla tuotantosuunnilla, (maito, naudanliha, marja) saadaa tuotantovolyymit säilytettyä nykytasolla, tarvitaan aktivointitoimenpiteitä maaatilojen investointeihin ja omistajanvaihdoiksi sekä neuvontaa ja ohjausta tuotantoresurssien tehokkaaseen käyttöön. Tarvitaan myös toimenpiteitä, millä parannetaan osaavan työvoiman saatavuutta metsäteollisuuden puuhooltoon ja tilakokoansa kasvattavien maatilojen tarpeisiin.

Maaseudun toimintaympäristön kehittämisessä erilaisten alueiden omaleimaisuuden korostaminen, vahvuuksien kehittäminen ja yhteistyön merkitys korostuvat. Tarvitaan kuntien sisäistä ja myös alueellista vuorovaikutuspolitiikkaa, joiden avulla nostetaan esille sekä maaseutualueiden vahvuudet että niiden erilaiset tarpeet.

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueella pyritään vastaamaan toimintaympäristön muutoksen tuomiin haasteisiin ja turvaamaan EU-lainsäädännön vaatimusten täyttyminen viranomaistehtävissä. Maatilataustaiseen yritystoimintaan liittyviä asiantuntijapalveluita sekä kehittämistukiin liittyvää kokonaisvaltaista neuvontaa ja ohjausta annetaan maaseutuhallinnon yhteispalveluyksiköllä käytössä olevien resurssien puitteissa sekä erilaisia kehittämistoimenpiteitä tehdään tiiviissä yhteistyössä muiden maaseudun kehittämistoimijoiden kanssa.

Vuonna 2017 maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueiden valtakunnallisessa työajanseurannassa maaseutuviranomaistehtäviin käytettiin keskimäärin yksi henkilötyövuosi 150 maatilaa kohti. Sydän-Savon yhteistoiminta-alueella käytettiin vuonna 2017 yksi henkilötyövuosi 176 maatilaa kohti. Sydän-Savon maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen viranomaistehtävien kustannukset olivat 325 €/maatila, valtakunnan keskiarvon ollessa 357 €/maatila. Kun otetaan huomioon sijaintimme tuotantoeläinvaltaisella alueella, missä hallinnon työtä lisää huomattavasti tuotantoeläimiin liittyvät viranomaistehtävät, voidaan todeta Sydän-Savon maaseutupalvelun toiminnan olleen valtakunnallisessa vertailussa tehokasta. Tehokkuutta pyritään ylläpitämään myös jatkossa toimintatapoja tarkastelemalla. Vuoden 2021 alusta maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen tehtävät ovat siirtymässä osaksi maakuntahallintoa.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt

Talousarvion toteutumista valvotaan kuukausittaisilla raportoinnilla sekä kolmannesvuosittain toteutettavalla valtuustoraportoinnilla. Toiminnasta raportoidaan myös sopimuskuntia ja toteumaraportit käsitellään maaseutulautakunnassa. Maaseutupalvelun toiminnan toteutumisesta valvotaan myös EU:n komission, EU:n tilintarkastustuomioistuimen ja maaseutuviraston toimesta jatkuvasti. Tietoturvan osalta maaseutuhallinnossa on toimeenpantu maksajaviraston tietoturvapoliittikan tietoturvallisuuden hallintamallin ISO/IEC 27001:2013 -pohjaiset vaatimukset ja soveltamista

Maakuntaudistus luo henkilöstön keskuudessa epävarmuutta työn tulevaisuudesta. Maaseutuhallinnon toiminnan riski viljelijätukien osalta on henkilöstön mahdollinen siirtyminen muihin tehtäviin ja sitä myötä osaamisen katoaminen. Onnistuneella muutosjohtamisella varmistetaan hallintoudistus aiheuttamatta häiriötä maaseutuhallinnon toimintaan.

Henkilöstö

Isäntäkunnan palveluksessa on 13 maaseutuhallinnon tai maaseudun kehittämistehtävää hoitavaa vakituista viranhaltijaa. Tilapäistä työvoimaa käytetään enintään 0,5 henkilötyövuoden verran.

Tavoitteet 2019–2021 ja toimenpiteet 2019

MAASEUTUTULAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
<i>Tavoitteet 2019–2021</i>	<i>Toimenpiteet 2019</i>	<i>Mittari</i>	<i>Tavoitetaso</i>
Kehitetään aktiivisesti maatalaustaista yritystoimintaa ja toimintaympäristöä	Osallistutaan aktiivisesti yhteistyökumppaneiden kanssa tehtäviin kehittämistoimenpiteisiin	Kehittämistoimenpiteet	Osallistutaan maatalayritysten ja investointeja, omistajanvaihdoksia ja yrittäjien hyvinvointia edistäviin kehittämissankkeisiin sekä maaseudun elinkeinojen toimintaympäristön ja työvoiman saantia edistäviin kehittämistoimenpiteisiin.
Henkilöstön ammattitaidon hyödyntäminen	Viranomaistehtävien lisäksi annetaan maaseudun yritys- ja kehittämisspalveluja	<i>Viranomaistehtävien ja kehittämistehtävien osuudet työajasta</i>	<i>Viranomaistehtävät 80% kehittämistehtävät 20 %</i>
Palveluiden hallittu kustannuskehitys	Yhteistyön tiivistäminen sidosrymien kanssa	Edellisen vuoden toimintamenot	Toimintamenot edellisen vuoden tasolla

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan asettamat tavoitteet	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Yhteistoiminta-alueen aktiivimaatilat	1 825	1 825	1789	1789	1789
Maksetut maataloustuet, M€	67	65	65	65	65
Maaseutuviranomaistehtävät					
- maatilaa/htv	176	178	174	174	174
- €/aktiivimaatila	325	320	338	338	338
- €/peruslohko	14,90	14,66	15,16	15,16	15,16
Maaseutuyritysten kehittäminen *					
- €/aktiivimaatila	93,07	115,75	107,87	107,87	107,87
- €/maaseutualueen asukas	2,48	3,20	3,00	3,00	3,00

* ei sisällä erillisten kehittämishankkeiden kuntavastinrahaa

2019 TA-TILASTO

Kunnan nimi	Tilojen lkm	Peruslohkojen lkm	Kokonaispinta- ala, ha	Maksettu tuki € 2017	Tukihakemusten lkm 2017	Asukasluku
KAAVI	74	1 935	2 514	2 069 242	445	3 048
KUOPIO	781	18 337	35 039	33 067 749	4 734	*27 205
LEPPÄVIRTA	206	4 124	5 687	4 929 838	1 003	9 782
RAUTALAMPI	120	2 344	4 407	4 233 136	725	3 255
RAUTAVAARA	44	844	1 574	1 565 379	245	1 698
SIILINJÄRVI	152	3 722	8 174	8 358 811	927	*11 587
SUONENJOKI	127	2 713	4 322	3 797 928	661	7 256
TERVO	53	900	1 632	1 503 399	272	1 585
TUUSNIEMI	99	2 036	3 060	2 807 972	466	2 595
VARKAUS	45	870	1 133	961 897	191	*3 916
VESANTO	99	2 110	3 599	3 525 886	599	2 094
	1 789	39 935	71 141	66 821 237	10 268	64 249

TUOSLASKELMA
181 MAASEUTUHALLINTO

Selite	TP 2017	TA 2018	TAmuu2018	LTK 2019
TOIMINTATUOTOT				
3115 Muut yhteistoimintakorvaukset	680 707	710 806	710 806	711 477
3140 Muut myyntituotot	1 817			2 000
3141 Ateriakorvaukset (rahasuoritukset)	175			
Myyntituotot (ulk.)	682 699	710 806	710 806	713 477
MYYNITUOTOT YHTEENSÄ	682 699	710 806	710 806	713 477
MAKSUTUOTOT				
3420 Rakennusten vuokratuotot	1 943			2 000
Vuokratuotot (ulk.)	1 943			2 000
VUOKRATUOTOT YHTEENSÄ	1 943			2 000
TOIMINTATUOTOT	684 642	710 806	710 806	715 477
TOIMINTAKULUT				
Palkat ja palkiot	-502 628	-502 877	-506 227	-523 100
Eläkekulut	-91 868	-88 056	-88 618	-91 145
Muut henkilösivukulut	-24 772	-16 427	-16 536	-17 609
Henk.korv. ja muut henk.	3 696			
Henkilösivukulut yhteensä	-112 944	-104 483	-105 154	-108 754
HENKILÖSTÖKULUT YHTEENSÄ	-615 572	-607 360	-611 381	-631 854
Muiden palvelujen ostot (ulk.)	-36 992	-75 873	-75 873	-54 000
Muiden palv.ostot (sis.)	-38 290	-39 269	-39 269	-40 200
PALVELUIDEN OSTOT YHTEENSÄ	-75 282	-115 142	-115 142	-94 200
AINEET, TAVARAT JA TARVIKKEET	-9 734	-10 502	-10 502	-9 500
AVUSTUKSET YHTEENSÄ	-4 950	-5 000	-5 000	-5 000
VUOKRAT YHTEENSÄ	-75 880	-75 000	-75 000	-79 000
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 074	-1 000	-1 000	-1 000
TOIMINTAKULUT	-782 492	-814 004	-818 025	-820 554
TOIMINTAKATE	-97 850	-103 198	-107 219	-105 077

TOIMINTAKULUT KUSTANNUSPAIKOITTAIN

	TP 2017	Ks 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Maas. viranom. palvelut	594 496	584 194	605 424	605 424	605 424
Kehittäminen	164 289	211 253	192 982	192 982	192 982
Muut palvelut	21 758	18 577	18 147	18 147	18 147

KUNTAOSUUDET 2019

	Viranomaisp	Kehittäminen	muut	
KAAVI	-25839	-8643	-5503	-39985
KUOPIO	-280366	-87447		-367813
LEPPÄVIRTA	-56651			-56651
RAUTALAMPI	-36731	-11257	-5503	-53492
RAUTAVAARA	-13136	-2918		-16054
SIILINJÄRVI	-65766	-32170	-7141	-105077
SUONENJOKI	-39474	-17624		-57098
TERVO	-14967	-5336		-20303
TUUSNIEMI	-28336	-9155		-37492
VARKAUS	-12472	-10202		-22674
VESANTO	-31686	-8230		-39916